WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

tot wijziging van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en Besluit psychotherapeut om nadere eisen te stellen ten behoeve van de kwaliteit van de opleidingen

Op de voordracht van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van..., kenmerk…. ;

Gelet op de artikelen 24 en 26, eerste lid, van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van vul in datum advies, RvS., no. vul in nummer advies, RvS.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van vul in datum nader rapport, vul in kenmerk nader rapport);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit gezondheidszorgpsycholoog wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

> g. CRT: de Commissie Registratie en Toezicht van de Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten.

B

In artikel 4, tweede lid, onderdeel d, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel 5° door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

> 6°. betrekken van beschikbaar wetenschappelijk bewijs bij beslissingen en handelingen in de praktijk.

CONCEPT

C

In artikel 6 worden onder vernummering van het tweede en derde lid tot vierde en vijfde lid twee leden ingevoegd, luidende:

> 2. De aanwijzing vindt niet plaats voordat Onze Minister de CRT heeft uitgenodigd om, met inachtneming van de vereiste onafhankelijkheid ten opzichte van de opleidingsinstelling, binnen een door Onze Minister aan te geven termijn advies uit te brengen over de vraag of de opleidingsinstelling voldoet aan artikel 7 en deze termijn is verstreken.
> 3. De aangewezen opleidingsinstelling verstrekt Onze Minister ten behoeve van de beoordeling of de opleidingsinstelling op enig moment voldoet aan artikel 7 van dit besluit de daarvoor noodzakelijke informatie en verleent medewerking aan een in dit kader in opdracht van Onze Minister door de CRT uit te voeren visitatie.

D

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan onderdeel c wordt toegevoegd ", onder meer door te voorzien in een regelmatige beoordeling, mede door onafhankelijke deskundigen, van de kwaliteit van de opleiding".

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

> d. zorg dragen voor het op zodanige wijze inrichten van de opleiding dat degene die tot de opleiding is toegelaten in de gelegenheid wordt gesteld om de leerdoelen te behalen, onder meer door:
> 1°. het bewaken en bevorderen van de inhoudelijke en didactische deskundigheid van het docententeam;
> 2°. zorg te dragen voor voldoende en deskundige begeleiding bij het praktisch onderwijs en het opdoen van de vereiste werkervaring;
> 3°. zorg te dragen voor een deugdelijke wijze van beoordeling, toetsing en examinering; en
> 4°. zorg te dragen voor een veilig leer- en werkklimaat.

E

Artikel 9 komt te luiden:

Artikel 9
1. De opleidingsinstelling organiseert het onderwijs overeenkomstig de artikelen 7.2, 7.3, vijfde en zesde lid, 7.6, eerste en derde lid, 7.10, eerste, derde en vierde lid, 7.11, eerste lid, tweede lid, onderdelen a en b, derde en vijfde lid, 7.12, 7.12a, 7.12b, eerste lid, onderdelen a, b, d en e, en tweede tot en met vijfde lid, 7.12c, 7.13, eerste lid, en tweede lid, onderdelen a tot en met d, j tot en met u en x, 7.14, 7.15, eerste lid, onderdelen a tot en met e, en tweede lid, 7.42a, eerste tot en met derde lid, 7.57h, 7.59

CONCEPT

tot en met 7.60, 7.61, eerste lid, onderdelen c en e, en tweede tot en met zesde lid, 7.62 en 7.63 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.
2. In aanvulling op het eerste lid legt de opleidingsinstelling in het opleidings- en examenreglement een procedure vast in geval van een verschil van mening tussen de hoofdopleider en de aspirant-gezondheidszorgpsycholoog over de begeleiding tijdens de opleiding.

F

In artikel 10, tweede lid, wordt na "de hoofdopleider is gezondheidszorgpsycholoog" ingevoegd ", beschikt over aantoonbaar relevante wetenschappelijke en didactische expertise".

ARTIKEL II

Het Besluit psychotherapeut wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

> g. CRT: de Commissie Registratie en Toezicht van de Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten.

B

In artikel 4, tweede lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel l door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

> m. betrekken van beschikbaar wetenschappelijk bewijs bij beslissingen en handelingen in de praktijk.

C

In artikel 6 worden onder vernummering van het tweede en derde lid tot vierde en vijfde lid twee leden ingevoegd, luidende:

> 2. De aanwijzing vindt niet plaats voordat Onze Minister de CRT heeft uitgenodigd om, met inachtneming van de vereiste onafhankelijkheid ten opzichte van de opleidingsinstelling, binnen een door Onze Minister aan te geven termijn advies uit te brengen over de vraag of de opleidingsinstelling voldoet aan artikel 7 en deze termijn is verstreken.
> 3. De aangewezen opleidingsinstelling verstrekt Onze Minister ten behoeve van de beoordeling of de opleidingsinstelling op enig moment voldoet aan artikel 7 van dit besluit de daarvoor noodzakelijke informatie en verleent medewerking aan een in dit kader in opdracht van Onze Minister door de CRT uit te voeren visitatie.

CONCEPT

D

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan onderdeel c wordt toegevoegd ", onder meer door te voorzien in een regelmatige beoordeling, mede door onafhankelijke deskundigen, van de kwaliteit van de opleiding".

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

> d. zorg dragen voor het op zodanige wijze inrichten van de opleiding dat degene die tot de opleiding is toegelaten in de gelegenheid wordt gesteld om de leerdoelen te behalen, onder meer door:
> 1°. het bewaken en bevorderen van de inhoudelijke en didactische deskundigheid van het docententeam;
> 2°. zorg te dragen voor voldoende en deskundige begeleiding bij het praktisch onderwijs en het opdoen van de vereiste werkervaring;
> 3°. zorg te dragen voor een deugdelijke wijze van beoordeling, toetsing en examinering; en
> 4°. zorg te dragen voor een veilig leer- en werkklimaat.

E

Artikel 9 komt te luiden:

Artikel 9
1. De opleidingsinstelling organiseert het onderwijs overeenkomstig de artikelen 7.2, 7.3, vijfde en zesde lid, 7.6, eerste en derde lid, 7.10, eerste, derde en vierde lid, 7.11, eerste lid, tweede lid, onderdelen a en b, derde en vijfde lid, 7.12, 7.12a, 7.12b, eerste lid, onderdelen a, b, d en e, en tweede tot en met vijfde lid, 7.12c, 7.13, eerste lid, en tweede lid, onderdelen a tot en met d, j tot en met u en x, 7.14, 7.15, eerste lid, onderdelen a tot en met e, en tweede lid, 7.42a, eerste tot en met derde lid, 7.57h, 7.59 tot en met 7.60, 7.61, eerste lid, onderdelen c en e, en tweede tot en met zesde lid, 7.62 en 7.63 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.
2. In aanvulling op het eerste lid legt de opleidingsinstelling in het opleidings- en examenreglement een procedure vast in geval van een verschil van mening tussen de hoofdopleider en de aspirant-psychotherapeut over de begeleiding tijdens de opleiding.

F

In artikel 10, tweede lid, wordt na "de hoofdopleider is psychotherapeut" ingevoegd ", beschikt over aantoonbaar relevante wetenschappelijke en didactische expertise".

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

CONCEPT

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

CONCEPT

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) heeft onder meer tot doel om de kwaliteit van de beroepsuitoefening op het gebied van de individuele gezondheidszorg te bevorderen en bewaken. Eén middel hiervoor is het stellen van eisen aan opleidingen tot beroepen in de individuele gezondheidszorg. Voor beroepen die op grond van artikel 3 Wet BIG zijn gereguleerd is een voorwaarde voor inschrijving in het zogenoemde BIG-register dat een opleiding is afgerond die voldoet aan in wet- en regelgeving vastgelegde opleidingseisen.

Voor zowel het beroep van gezondheidszorgpsycholoog als psychotherapeut is een BIG-register in het leven geroepen. De opleidingseisen die voor inschrijving in het desbetreffende register gelden zijn vastgelegd in het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het Besluit psychotherapeut. Het onderhavige besluit strekt tot wijziging van deze besluiten. Allereerst zijn aanvullende kwaliteitseisen aan de opleidingen en opleidingsinstellingen vastgesteld. Dit met het oog op het in wet- en regelgeving borgen van een minimumniveau waaraan een opleiding tot een op grond van artikel 3 Wet BIG-gereguleerd beroep moet voldoen. Een deel van in de praktijk reeds geldende uitgangspunten zijn in de betreffende besluiten verankerd, zodat die algemeen verbindend zijn. Dit mede naar aanleiding van enkele gerechtelijke procedures waarin de rechter heeft geoordeeld dat vanwege overheidshandelen onduidelijkheid is ontstaan over de status van de in de praktijk ontstane beroepsnormen en ten onrechte een te grote rol aan de (normen van de) beroepsvereniging is toebedeeld.[1] Daarnaast zijn nadere regels vastgelegd over de werkwijze bij de aanwijzing van een opleidingsinstelling die een opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog respectievelijk psychotherapeut mag verzorgen. Zo is - in lijn met een recent oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[2] - verduidelijkt binnen welke kaders na een ontvangen verzoek tot aanwijzing advies wordt gevraagd aan de Commissie Registratie en Toezicht (CRT) van de Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten (FGzPt).

2. Hoofdlijnen van het besluit

2.1 Achtergrond

De opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut zijn postdoctorale opleidingen. Dit wil zeggen dat het opleidingen zijn die volgen na een universitaire masteropleiding. De opleidingen worden verzorgd door opleidingsinstellingen die hiervoor door de Minister zijn aangewezen. Alleen instellingen die voldoen aan de eisen die worden gesteld in het Besluit gezondheidszorgspsycholoog respectievelijk het Besluit psychotherapeut komen voor aanwijzing in aanmerking. De eisen die worden gesteld

[1] Zie Rb. Zeeland-West-Brabant 15 juli 2022, ECLI:NL:RBZWB:2022:3855 en Rb. Den Haag (vzr.) 7 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9194.
[2] ABRvS 18 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:202.

CONCEPT

hebben betrekking op de omvang van het onderwijs, de opleidingsonderdelen, de organisatorische kant van het onderwijs en de kwaliteitszorg.

Bij beide opleidingen maakt het opdoen van voldoende uren werkervaring het grootste gedeelte uit van de totale opleiding. Bij de opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog is vereist dat 2.790 van de (ten minste) 3.600 uren bestaan uit werkervaring op het gebied van de gezondheidszorgpsychologie. Bij de opleiding tot psychotherapeut is vereist dat 2.400 van de (ten minste) 3.680 uren bestaan uit werkervaring op het gebied van de psychotherapie. De overige uren bestaan uit cursorisch onderwijs, supervisiesessies en praktijkopdrachten. Het uitvoeren van de praktijkopdrachten en het opdoen van de vereiste werkervaring gebeurt bij een zogenoemde praktijkopleidingsinstelling. Dit is een zorgaanbieder die samenwerkt met een door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (de Minister) aangewezen opleidingsinstelling. In de praktijk sluiten de zorgaanbieder en de opleidingsinstelling om de samenwerking nader vorm te geven een samenwerkingsovereenkomst. De door de Minister aangewezen opleidingsinstelling is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de gehele opleiding. Deze (eind)verantwoordelijkheid omvat ook de kwaliteit van de delen van de opleiding, zoals het opdoen van werkervaring, die door een andere organisatie worden verzorgd.

2.2 Ontwikkelingen in de praktijk

In de praktijk is onduidelijkheid ontstaan over de normen die gelden als minimumkader voor de kwaliteit van de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut en de verantwoordelijkheden bij de toetsing daaraan. Deze onduidelijkheid is mede ontstaan doordat het tot en met halverwege 2022 voor een praktijkopleidingsinstelling vereist was om te voldoen aan verschillende aanvullende beroepsnormen om aanspraak te kunnen maken op een beschikbaarheidbijdrage van de overheid ter financiering van de opleidingsplek. In het toewijzingsproces van de beschikbaarheidbijdrage werd gekeken of een praktijkopleidingsinstelling een erkenning van de CRT van de FGzPt had. Deze erkenning werd alleen afgegeven als was voldaan aan de beroepsnormen die door het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog en Psychotherapeut (CSGP) van de FGzPt waren vastgesteld.

De rechter heeft geoordeeld dat deze taak ten onrechte is overgelaten aan de FGzPt en het aan de Minister is om nieuwe regels vast te stellen over het recht van praktijkopleidingsinstellingen op de beschikbaarheidbijdrage en de daarbij geldende voorwaarden.[3] Deze werkwijze is met ingang van het verdeelproces voor de beschikbaarheidbijdrage voor het jaar 2024 dan ook aangepast. De erkenningseis als voorwaarde voor het recht op een beschikbaarheidbijdrage is vervallen. In het toewijzingsproces van de beschikbaarheidbijdrage wordt voortaan primair gekeken of de praktijkopleidingsinstelling een samenwerkingsovereenkomst heeft met een in het kader van de Wet BIG aangewezen opleidingsinstelling.[4] Hiermee wordt voor wat betreft de kwaliteitseisen en de verantwoordelijkheid voor het borgen van de kwaliteit ook bij de toekenning van de beschikbaarheidbijdrage aangesloten bij de eindverantwoordelijkheid die de opleidingsinstelling op grond van de BIG-regelgeving heeft voor de kwaliteit van

[3] Rb. Den Haag (vzr.) 7 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9194 en Rb. Den Haag (vzr.) 7 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9194.
[4] PM [na publicatie verwijzing naar nieuwe Aanwijzing van Minister aan NZa].

CONCEPT

de gehele opleiding en de afgifte van het diploma dat toegang geeft tot registratie in het BIG-register.

In het verlengde hiervan is het wenselijk geacht om de kwaliteitseisen aan de opleidingen in de BIG-regelgeving nader te bezien en op onderdelen – veelal in aansluiting op de in de praktijk ontstane eisen en de op onderwijsterrein gebruikelijke kwaliteitsnormen – aan te vullen.

De regelgeving gebaseerd op de Wet BIG is de geëigende plek voor aanvullende kwaliteitseisen aan de opleidingen. Het borgen van de kwaliteit van de opleidingen is immers één van de instrumenten om de doelen die worden nagestreefd met de Wet BIG te realiseren: het bevorderen van de kwaliteit van zorg die beroepsbeoefenaren leveren en het beschermen van patiënten en cliënten tegen ondeskundig of onzorgvuldig handelen. Bovendien ontstaat met de wijzigingen, mede in combinatie met de gewijzigde werkwijze bij het verdeelproces voor de beschikbaarheidbijdrage, de gevraagde en gewenste duidelijkheid over de inhoud van het minimumkwaliteitskader en de status daarvan. Daarnaast wordt hiermee voor wat betreft de geldende eisen een belangrijke eerste stap gezet richting het normenkader dat geldt voor de overige opleidingen die toegang geven tot het BIG-register, hetgeen bedraagt aan de uniformiteit. Door het vastleggen van nadere regels rondom de aanwijzing van opleidingsinstelling wordt voorts ook in regelgeving meer helderheid verschaft over de werkwijze die daarbij wordt gehanteerd.

2.3 Wijzigingen in de besluiten

Werkwijze bij verzoek tot aanwijzing als opleidingsinstelling

De Minister wijst de opleidingsinstellingen aan die een opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog of psychotherapeut mogen verzorgen, indien deze naar zijn oordeel voldoen aan de vereisten in het Besluit gezondheidszorgpsycholoog respectievelijk het Besluit psychotherapeut. Om te kunnen beoordelen of een opleidingsinstelling aan de vereisten voldoet, is specifieke inhoudelijke kennis vereist over de opleiding, deskundigheid en het beroep van gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut. In de praktijk wint de Minister daarom na ontvangst van een verzoek tot aanwijzing van een opleidingsinstelling altijd eerst advies in bij de CRT van de FGzPt. Dit ter zorgvuldige voorbereiding van het te nemen besluit.

Hoewel het de Minister ook zonder expliciete bepaling in regelgeving vrijstaat om advies te vragen naar aanleiding van een ontvangen verzoek tot aanwijzing, is er met dit besluit voor gekozen om expliciet te regelen dat de Minister advies vraagt aan de CRT. Dit om alle eventuele onduidelijkheid hieromtrent weg te nemen. Concreet is vastgelegd dat de Minister niet tot aanwijzing van een opleidingsinstelling overgaat alvorens de Minister de CRT van de FGzPt om advies heeft gevraagd (en een in het adviesverzoek aangegeven termijn is verstreken). In lijn met een recent oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[5] hierover zij benadrukt dat de adviesaanvraag van de Minister expliciet betrekking heeft op een toets aan de eisen uit het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het Besluit psychotherapeut. In het kader van

[5] ABRvS 18 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:202.

de adviesaanvraag en de beoordeling die daarvoor plaatsvindt door de CRT vindt géén toets aan andere eisen plaats.[6]

De CRT is samengesteld uit een onafhankelijk voorzitter en vakgenoten die werkzaam zijn op het terrein van psychologische zorg; twee gezondheidszorgpsychologen, twee psychotherapeuten, twee klinisch psychologen en twee klinisch neuropsychologen. De leden van de CRT hebben hiermee de benodigde inhoudelijke kennis over de opleiding, de deskundigheid en het beroep van gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut om de Minister van een inhoudelijk advies op het verzoek tot aanwijzing te voorzien.

Voor een zorgvuldig advies is vereist dat dit wordt opgesteld met inachtneming van de vereiste onafhankelijkheid ten opzichte van de opleidingsinstelling die een verzoek tot aanwijzing heeft gedaan. Dit is volledigheidshalve ook opgenomen in de betreffende bepaling hierover. Hiermee wordt geëxpliciteerd dat de Minister in zijn adviesverzoek aan de CRT steeds zal opnemen dat het advies dient te worden opgesteld met inachtneming van die vereiste onafhankelijkheid.

De CRT maakt in de praktijk bij het uitbrengen van een advies gebruik van de zogenoemde 'peer review' als instrument: de beoordeling aan de kwaliteitseisen door onafhankelijke, deskundige vakgenoten (een visitatiepanel). Dit is de gangbare benadering voor kwaliteitsbeoordeling en -verbetering van het hoger en wetenschappelijk onderwijs in Europa. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) beoordeelt de kwaliteit van de opleidingen in het Nederlandse hoger en wetenschappelijk onderwijs op eenzelfde wijze. Om de onafhankelijkheid te borgen is van belang dat de personen die in het visitatiepanel zitten geen belang hebben bij de uitkomst van het advies en geen binding hebben met de opleidingsinstelling die een verzoek tot aanwijzing heeft gedaan. Een belangrijke aanwijzing daarvoor is het (geruime tijd) ontbreken van enige betrokkenheid van de personen bij de betreffende opleiding. Dit is in de praktijk reeds het uitgangspunt. Daarnaast is in de praktijk de voorzitter van de visitatiegroep onafhankelijk, dat wil zeggen niet direct werkzaam in de psychologische zorg. Ook dit draagt bij aan de vereiste onafhankelijkheid ten opzichte van de opleidingsinstelling die een verzoek tot aanwijzing heeft gedaan.

Naast de onafhankelijkheid zal de Minister zich ook voor het overige steeds vergewissen van de zorgvuldigheid van de totstandkoming van het advies alvorens hierop de besluitvorming te baseren. Vaste werkwijze in de praktijk die het zorgvuldig tot stand komen van het advies bevordert is het uitgangspunt dat, alvorens de CRT een advies aan de Minister formuleert, bevindingen van het visitatiepanel worden voorgelegd aan de gevisiteerde opleidingsinstelling voor hoor- en wederhoor op feitelijke onjuistheden. De CRT maakt voor de Minister in het visitatieverslag inzichtelijk wat de inhoud van de reactie van de gevisiteerde opleidingsinstellingen was en tot welke (eventuele) aanpassingen in het verslag dat heeft geleid.

Ook nadat de opleidingsinstelling is aangewezen blijft onverminderd van belang dat de opleiding en opleidingsinstelling voldoen aan de eisen uit het Besluit gezondheidszorgpsycholoog respectievelijk het Besluit psychotherapeut. De kwaliteit dient continu te voldoen en kwaliteitszorg is cyclisch. Als niet langer wordt voldaan aan

[6] ABRvS 18 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:202.

de eisen, kan de Minister het besluit tot aanwijzing intrekken. Om te verifiëren of een opleiding op enig moment voldoet aan de eisen, is volledigheidshalve geëxpliciteerd dat de aangewezen opleidingsinstelling de Minister op verzoek de informatie verstrekt die noodzakelijk is om dit te kunnen beoordelen en meewerkt aan een met dat doel in opdracht van de Minister door de CRT uit te voeren visitatie. Een vijfjaarlijkse visitatie van de opleidingsinstelling gebeurt in de praktijk reeds op initiatief van de veldpartijen door de CRT van de FGzPt. Ook voor de Minister is een periodieke visitatie – met gebruikmaking van de expertise van de CRT van de FGzPt – een belangrijk instrument voor de toets aan de eisen uit het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het Besluit psychotherapeut.

Eisen aan opleiding en opleidingsinstelling

In de regel worden de opleidingen voor de beroepen waarvoor een BIG-register in het leven is geroepen gereguleerd door de Wet BIG voor wat betreft de inhoudelijke beroepsvereisten en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) voor wat betreft de kwaliteitsborging van de opleiding. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Hbo-opleiding fysiotherapie en de universitaire opleiding geneeskunde.

Bij onder meer de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut ligt dit anders. Deze opleidingen vallen buiten het kader van de WHW, omdat het postdoctorale opleidingen zijn die niet als post-initiële masteropleidingen in de zin van de WHW door de NVAO zijn geaccrediteerd. De BIG-regelgeving dient daarom ook te voorzien in de relevante eisen met betrekking tot het niveau van de opleiding, de organisatorische kant van het onderwijs en de kwaliteitszorg. Het is, zoals eerder toegelicht, wenselijk om een deel van de in de praktijk ontstane normen te vertalen naar eisen in het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het Besluit psychotherapeut (zie paragraaf 2.2 van deze nota van toelichting). Hoewel vaak van een ander abstractieniveau, komt de essentie en doelstelling van deze normen veelal overeen met de in het onderwijsveld gebruikelijke uitgangspunten. In lijn met het uitgangspunt om overregulering te voorkomen – doel van het Besluit gezondheidszorgspsycholoog en het Besluit psychotherapeut is immers nadrukkelijk om een *minimum* vast te stellen – zijn afgeleid van de in praktijk ontstane normen in de regelgeving enkele meer overkoepelende normen vastgelegd. Zie voor een inhoudelijke toelichting bij de aanvullende eisen aan de opleiding en opleidingsinstelling die zijn geïntroduceerd de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdelen E tot en met G.

2.4 Verhouding toekomstige wijzigingen

Op dit moment loopt een breder traject om de beroepenstructuur van de psychologische beroepen in de Wet BIG te vereenvoudigen[7]. Beoogd uitgangspunt is dat één breed basisberoep in de psychologische zorg wordt gecreëerd: de gezondheidszorgpsycholoog-generalist. Dit betekent dat de Wet BIG en daarop gebaseerde regelgeving zal moeten worden aangepast. Er zal een wetsvoorstel worden voorbereid om de gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut als zelfstandige artikel 3-beroepstitels te schrappen en het brede basisberoep van gezondheidszorgpsycholoog-generalist te introduceren. Daarnaast zal één nieuw opleidingsbesluit worden gemaakt voor het brede

[7] Kamerstukken II 2022/23, 29282, nr. 487.

basisberoep. Deze wijzigingen laten evenwel nog even op zich wachten. Vooruitlopend daarop is het, mede gelet op genoemde rechterlijke uitspraken en het belang van duidelijke algemeen verbindende minimumkwaliteitseisen voor opleidingen en een transparante werkwijze, wenselijk en noodzakelijk geacht alvast de hiervoor besproken aspecten in de regelgeving op te nemen. Bovendien blijven de inhoudelijke kwaliteitseisen die met dit besluit zijn geïntroduceerd ook in de toekomst relevant.

Naast de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut valt ook de postdoctorale opleiding tot orthopedagoog-generalist op dit moment buiten het kader van de WHW. Hoewel wordt onderkend dat het wenselijk is om de kaders voor kwaliteitszorg en toetsing van de kwaliteit in de opleidingsbesluiten zo eenduidig mogelijk te houden, is er op dit moment geen onmiddellijke urgentie om het Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist aan te passen, zoals dat nu wel het geval is voor de gezondheidszorgpsycholoog en de psychotherapeut. Om deze reden wordt ervoor gekozen om het Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist op een later moment te wijzigen, zodat er direct eenduidigheid wordt gerealiseerd met het in het kader van de vereenvoudiging van de psychologische beroepenstructuur op te stellen Besluit gezondheidszorgpsycholoog-generalist.

3. (Financiële) gevolgen en regeldruk

De verwachting is dat de gevolgen voor opleidingsinstellingen en praktijkopleidingsinstellingen gering zijn, omdat de kwaliteitseisen grotendeels gebaseerd zijn op normen die in de praktijk al worden toegepast en door het veld breed worden gedragen.

4. Toezicht en handhaving

Bij de opleidingen voor beroepen die toegang geven tot het BIG-register en vallen onder het kader van de WHW geldt dat, naast accreditatie door de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs toezicht houdt. Zoals gezegd vallen de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut niet onder dit kader. De opleidingen vallen daarmee ook niet onder het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs. Voor deze twee opleidingen is in artikel 86 Wet BIG voorzien in een rol van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) bij het toezicht op de opleidingen. De IGJ heeft een toezicht- en handhaafbaarheidstoets uitgevoerd. PM

5. Advies en consultatie

Dit besluit heeft voor een periode van PM weken opengestaan voor internetconsultatie. Dit heeft geleid tot PM reacties.

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A (artikel 1)

CONCEPT

Met dit artikel is een nieuwe definitie in artikel 1 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog ingevoegd.

Onderdeel B (artikel 4)

Een belangrijke beroepsspecifieke vaardigheid van een gezondheidszorgpsycholoog is om beschikbaar wetenschappelijk bewijs te betrekken bij beslissingen en handelingen in de praktijk, zodat deze op een wetenschappelijk verantwoorde wijze plaatsvinden. Met dit onderdeel is in aansluiting bij de praktijk in artikel 4, tweede lid, onderdeel d, van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog geëxpliciteerd dat tijdens de 40 uren overige beroepsspecifieke vaardigheden aandacht wordt besteed aan deze vaardigheid.

Onderdeel C (artikel 6)

Een opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog mag alleen worden verzorgd door een daartoe door de Minister aangewezen opleidingsinstelling. Met dit onderdeel zijn in artikel 6 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog twee nieuwe artikelleden ingevoegd met nadere regels over het proces dat voorafgaat aan een aanwijzing als opleidingsinstelling en enkele verplichtingen van reeds aangewezen opleidingsinstellingen.

Tweede lid
In het tweede lid (nieuw) is kort gezegd vastgelegd dat de Minister voordat hij tot aanwijzing overgaat advies vraagt aan de CRT van de FGzPt en niet tot aanwijzing overgaat voordat een in het verzoek opgenomen termijn is verstreken. Het adviesverzoek strekt zich uit tot de vraag of de opleidingsinstelling die een verzoek tot aanwijzing heeft gedaan voldoet aan de in artikel 7 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog opgenomen vereisten. In dat artikel zijn alle vereisten opgesomd waaraan een opleidingsinstelling (en de opleiding) moet voldoen om aangewezen te kunnen worden. In een adviesverzoek zal de Minister steeds vragen een advies uit te brengen met inachtneming van de vereiste onafhankelijkheid ten opzichte van de opleidingsinstelling die een verzoek tot aanwijzing heeft gedaan. Dit brengt een aantal voorwaarden met zich, onder meer aan de samenstelling van het visitatiepanel op wiens bevindingen de CRT haar advies baseert. Zie meer uitgebreid paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Derde lid
Met het derde lid (nieuw) is in het Besluit gezondheidszorgpsycholoog volledigheidshalve opgenomen dat een aangewezen opleidingsinstelling de Minister op verzoek de informatie verstrekt die noodzakelijk is om te beoordelen of de opleidingsinstelling nog voldoet aan de in het besluit opgenomen eisen en meewerkt aan een met dat doel in opdracht van de Minister uit te voeren visitatie. Voor maximale transparantie richting het veld is ook hier geëxpliciteerd dat een visitatie steeds in opdracht van de Minister door de CRT zal plaatsvinden. Het rapport dat de CRT van de FGzPt in opdracht van de Minister oplevert naar aanleiding van de visitatie, heeft het karakter van een advies aan de Minister.

Deze bepaling sluit aan bij het feit dat na het afgeven van een aanwijzing periodiek integraal wordt beoordeeld of de opleidingsinstelling nog aan de eisen voldoet. Indien

CONCEPT

dat niet het geval is, kan intrekking van de aanwijzing het gevolg zijn. Uiteraard kunnen ook concrete signalen aanleiding zijn voor de Minister om na te gaan of een opleidingsinstelling op enig moment nog aan alle eisen voldoet.

Onderdeel D (artikel 7)

Artikel 7 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog bevat de inhoudelijke eisen waaraan een opleidingsinstelling moet voldoen om in aanmerking te komen voor een aanwijzing als opleidingsinstelling die de opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog mag verzorgen. Met dit onderdeel zijn de minimumeisen die gelden op enkele onderdelen aangevuld dan wel nader geoperationaliseerd.

Onderdeel c
In onderdeel c (nieuw) is vastgelegd wat het zorg dragen voor het op systematische wijze bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de opleiding onder meer omvat (niet-limitatief). Nadrukkelijk is vastgelegd dat in dit kader een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van opleiding, mede door onafhankelijke deskundigen, is vereist. Dit betekent dat opleidingsinstellingen moeten voorzien in een vorm van externe toetsing op de kwaliteit van de opleiding. Deze norm wordt in de praktijk reeds gehanteerd bij de uitleg van dit besluit en is in lijn met de uitgangspunten van kwaliteitszorg zoals bijvoorbeeld in de WHW gehanteerd.

Onderdeel d
In onderdeel d (nieuw) is als nieuwe expliciete eis opgenomen dat alleen opleidingsinstellingen in aanmerking komen voor aanwijzing waarvan in redelijkheid mag worden verwacht dat zij zorg dragen voor het op zodanige wijze inrichten van de opleiding dat de aspirant-gezondheidszorgpsychologen in de gelegenheid worden gesteld om de leerdoelen te behalen. Dit is een overkoepelende norm die zich uitstrekt tot alle relevante facetten van de opleiding, zoals het onderwijsprogramma, docententeam en het leer- en werkklimaat. In het verlengde hiervan is ter nadere invulling in de (sub)onderdelen 1° tot en met 4° vastgelegd wat in dit kader onder meer van belang is (niet-limitatief).

Allereerst dient de inhoudelijke en didactische deskundigheid van het docententeam te worden bewaakt en bevorderd (onderdeel 1). Dit behelst dat docenten zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig zijn om de opleiding te verzorgen. Daarnaast dient de opleidingsinstelling zorg te dragen voor voldoende en deskundige begeleiding bij het praktisch onderwijs en het opdoen van de vereiste werkervaring (onderdeel 2). In de praktijk krijgen aspirant-gezondheidszorgpsychologen vanuit de praktijkopleidingsinstelling waar zij het praktisch onderwijs volgen en de voor de opleiding vereiste werkervaring opdoen een zogenoemde praktijkbegeleider toegewezen. Het is van belang dat die voldoende tijd heeft voor de begeleiding van de aspirant-gezondheidszorgpsycholoog en daarvoor voldoende deskundig is. In het kader van de kwaliteit van het docententeam en de begeleiding tijdens de opleiding zijn onder meer de door de betrokkenen gevolgde scholing en opgedane werkervaring belangrijke indicatoren. Voorts is de norm geëxpliciteerd dat zorg wordt gedragen voor een deugdelijke wijze van beoordeling, toetsing en examinering (onderdeel 3) en een veilig leer- en werkklimaat (onderdeel 4). Hoewel dit laatste deels ook ligt vervat in de overige kwaliteitseisen – bijvoorbeeld aan het docententeam – wordt het van belang geacht deze

CONCEPT

eis ook expliciet tot uitdrukking te brengen. De eis brengt met zich dat er sprake moet zijn van een sociaal en fysiek veilige omgeving tijdens alle onderdelen van de opleiding.

Onderdeel E (artikel 9)

Eerste lid
Met het eerste lid (nieuw) is voor wat betreft de eisen aan een opleidingsinstelling die zien op de organisatorische aspecten van het onderwijs aangesloten bij de systematiek die wordt gehanteerd in artikel 8 van het Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist. Uitgangspunt is dat een opleidingsinstelling het onderwijs zoveel mogelijk op de wijze van een instelling voor regulier hoger onderwijs organiseert door aansluiting te zoeken bij verschillende artikelen uit de WHW die gelden voor instellingen voor hoger onderwijs. Aangezien de tot op heden gehanteerde tekst van artikel 9 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog grotendeels overbodig is geworden met de verwijzingen naar de WHW, is besloten tot het opnieuw vaststellen van artikel 9 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog.

Concreet brengt het eerste lid (nieuw) met zich dat een opleidingsinstelling de opleiding tot gezondheidspsycholoog in lijn met de in het artikellid opgenomen bepalingen uit de WHW dient te organiseren. Op grond van het nieuwe artikellid zorgt een opleidingsinstelling er onder meer voor dat:
- er een onderwijs- en examenreglement wordt vastgesteld (artikelen 7.13 en 7.14 van de WHW);
- er een examencommissie en een college van beroep voor de examens worden ingesteld (artikelen 7.12 tot en met 7.12c respectievelijk artikel 7.60 en 7.61 van de WHW);
- er een klachtenregeling is (artikel 7.59b van de WHW); en
- voldoende informatie over de opleiding aan studenten wordt verstrekt (artikel 7.15 van de WHW).

Tweede lid
In het tweede lid (nieuw) is in aanvulling op het eerste vastgelegd dat in het opleidings- en examenreglement ook een procedure moet zijn vastgelegd in geval van een verschil van mening tussen de hoofdopleider en de aspirant-gezondheidszorgpsycholoog over de begeleiding tijdens de opleiding. Dit vereiste gold reeds, maar wordt opnieuw in het artikel opgenomen omdat hierin niet wordt voorzien met de artikelen in de WHW waarnaar wordt verwezen. De figuur van hoofdopleider vindt namelijk niet zijn grondslag in de WHW, maar in artikel 10 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog.

Onderdeel F (artikel 10)

Met dit onderdeel is in artikel 10 van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog als eis aan de hoofdopleider toegevoegd dat die dient te beschikken over aantoonbaar relevante wetenschappelijke en didactische expertise. Dit vereiste sluit aan bij de verantwoordelijkheid die de hoofdopleider heeft voor de opleiding. In de praktijk is de hoofdopleider veelal gepromoveerd op een relevant wetenschapsterrein en bijvoorbeeld werkzaam als hoogleraar, universitair hoofddocent of anderszins actief in de wetenschappelijke wereld op het gebied van een voor de gezondheidszorgpsychologie relevant onderwerp.

CONCEPT

Artikel II

Dit artikel wijzigt het Besluit psychotherapeut. Dat besluit heeft nagenoeg dezelfde structuur als het Besluit gezondheidszorgpsycholoog. Aangezien de wijzigingen in het Besluit psychotherapeut bovendien gelijkluidend zijn aan de wijzigingen in het Besluit gezondheidszorgpsycholoog, wordt voor wat betreft de artikelsgewijze toelichting verwezen naar artikel I.

Artikel III

De inwerkingtredingsdatum van dit besluit is 1 januari 2024. Hoewel in dit besluit grotendeels wordt aangesloten bij in de praktijk reeds bestaande normen, is het desalniettemin wenselijk geacht een invoeringstermijn te hanteren van enkele maanden. Dit geeft opleidingsinstellingen en praktijkopleidingsinstellingen de ruimte om kennis te nemen van de wijzigingen en deze waar nodig te verwerken in de interne documenten en processen.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

CONCEPT